

AMSTERDAMSE CANTORIJ

O.L.V. FELIX VAN DEN HOMBERGH

LAGRIME DI SAN PIETRO

ORLANDO DI LASSO

m.m.v. Marjan Banis en Bert Honig - blokfluiten

The Spirit of Gambo met Freek Borstlap, Thomas
Baeté, Liam Fenelly, Ivanka Neeleman en Geesje
Liedmeier - gamba's

David Jansen - orgel

ZATERDAG 22 APRIL 2017 AMSTERDAM

20:15^u | WAALSE KERK

ZONDAG 23 APRIL 2017 AMSTELVEEN

12:00^u | KRUISKERK

ZONDAG 23 APRIL 2017 ABCOUDE

15:15^u | DORPSKERK

LAGRIME DI SAN PIETRO

ORLANDO DI LASSO

Programma

Van oudsher werd in de katholieke kerk Lassus' compositie *Lagrime di San Pietro* uitgevoerd op Beloken Pasen, de eerste zondag na Pasen. Dit was de afsluiting van de paasweek ('beloken' betekent 'afgesloten'). Beloken Pasen is een zondag van inkeer, met het altaar en de kleding van de priester in het wit, net zoals de gewaden van de allereerste christelijke dopelingen.

Het verhaal

Volgens het Johannes-evangelie verschijnt Christus na zijn opstanding, in de week na Pasen, nog een paar keer aan zijn apostelen. Indringend is het verhaal van de derde verschijning, waarbij hij tot driemaal toe vraagt aan (Simon) Petrus: 'Simon, zoon van Johannes, heb je mij lief?', waarop Petrus driemaal bevestigend antwoordt. Na ieder antwoord geeft Christus hem de opdracht zijn schapen te weiden, oftewel zijn volgelingen te beschermen. Uiteraard denkt Petrus hierbij aan de laatste dagen vóór Pasen, toen hij – zijn goede bedoelingen ten spijt – Jezus juist driemaal verloochende en daarna bitter weende.

De *Lagrime di San Pietro* blikken terug op Petrus' verraad, dat al door Jezus was voorspeld. Het stuk gaat over de boetetranen van Petrus: het beschrijft Petrus' verdriet, schaamte en schuldgevoel na zijn verloochening van Jezus.

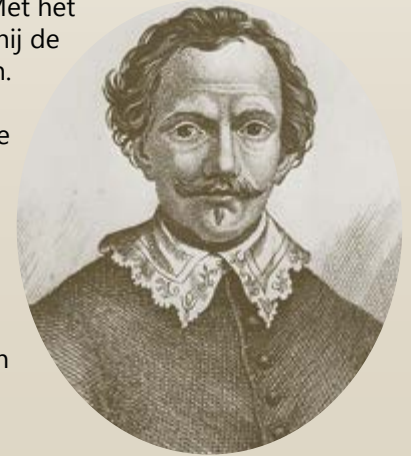
3x7=21

De *Lagrime* is één en al getallensymboliek. De combinatie van drie verloocheningen en een week van zeven dagen inspireerde Orlando di Lasso tot het schrijven van een 21-delige compositie voor zeven stemmen. Hij koos daarvoor twintig achtregelige strofes ('octaven') uit de omvangrijke bundel van de Italiaanse dichter Luigi Tansillo. Dit zijn madrigalen, gezangen in de volkstaal. Het 21ste deel heeft een (liturgische) Latijnse tekst, het antwoord van Christus op alle twijfels en wroegingen van Petrus. De dichter Tansillo was een omstreden figuur: hij stond op de zwarte lijst van de kerk omdat hij in een geschrift

Orlando di Lasso (1532–1594)

de lichamelijke liefde had bezongen. Met het werk *Lagrime di San Pietro* probeerde hij de gunst van het Vaticaan terug te winnen. Tansillo was er tot zijn dood in 1568 mee bezig, en daarmee is er een mooie parallel naar Lassus. Ook die schreef de *Lagrime* namelijk in zijn moeizame, door somberheid gekwelde, laatste jaren. Drie weken voor zijn dood was het stuk klaar. Maar de parallel gaat nog verder: volgens Tansillo heeft ook Petrus in een aantal strofes genoeg van het leven, dat naar zijn idee alleen nog maar meer misstappen kan opleveren.

Luigi Tansillo (1510–1568)

Tekstschildering

In de tekst is natuurlijk vooral sprake van verraad, berouw en wroeging. In elk octaaf wordt een ander aspect van de verloocheningen belicht, wat in sommige delen leidt tot opvallende tekstschilderingen. Een mooi voorbeeld hiervan is het strompelen van een manke in deel XVIII, die weer kan lopen door Christus' genezing. Voor de oplettende luisteraar die de tekst goed volgt zijn er in de muziek nog veel meer verwijzingen naar de tekst, zoals het vliegen van pijlen (deel II) of het kraaien van de haan (deel III).

Bezetting

Vanwege de grote omvang van het stuk en de consequente zetting voor zeven stemmen is gekozen voor een tweekorige uitvoering: negen delen worden door alle zangers gezongen en de overige twaalf zijn verdeeld over twee halve koren, waarmee de textuur per deel verandert. Daarnaast hebben we begeleiding van twee blokfluiten, vijf gamba's en een orgel, die *colla parte* spelen (elk met een koorpartij), hetgeen een zeer gebruikelijke praktijk was in de zestiende eeuw.

Deze 'madrigaaltragedie' duurt een uur en wordt ook door ons uitgevoerd in het weekend van Beloken Pasen. Ondanks het zwaarmoedige karakter van de tekst is het een monumentaal werk en we hopen dat u geniet van onze vertolking!

Felix van den Hombergh

Uitvoerenden

Felix van den Hombergh

Dirigent Felix van den Hombergh (1966) groeide op met musiceren: viool, piano en zingen in het koor van de kathedraal van Haarlem. Op het conservatorium studeerde hij fagot bij Johan Steinmann in Den Haag en koordirectie bij Barend Schuurman in Rotterdam.

Zijn huidige werkzaamheden omvatten, naast de Amsterdamse Cantorij, het kamerkoor Doulce Memoire in Haarlem, Coro Encanto en Koor FeniX in Amsterdam en het, door hemzelf opgerichte, Haarlemse Projectkoor 023. Verder dirigeert hij op projectbasis diverse gezelschappen, zoals Vocaal Ensemble TIEN. Ook is hij zelf als zanger actief in het ensemble QYtet, dat zich vooral richt op oude muziek en traditionele polyfonie.

Het repertoire van Felix strekt zich uit van de vroege renaissance tot hedendaagse composities en van de grote bekende werken – zoals de passies van Bach, de *Mariavespers* van Monteverdi en het *Requiem* van Mozart – tot de minder gangbare stukken. Hij heeft daarbij een grote interesse voor repertoire uit streken zoals Georgië, Armenië en Litouwen. Naast zijn werk als dirigent schrijft Felix van den Hombergh ook composities voor koor en instrumentale begeleiding. *Then Shall You Truly Dance*, gecomponeerd voor het jubileum van de Amsterdamse Cantorij, ging in 2009 met blazers van het Koninklijk Concertgebouworkest in première. Ter gelegenheid van Felix' 50ste verjaardag, afgelopen november, werden dit stuk en andere composities van zijn hand opnieuw uitgevoerd samen met het VU-Orkest.

Foto: Marisa Beretta

Marjan Banis

Blokfluitiste Marjan Banis studeerde bij Walter van Hauwe aan het Sweelinck Conservatorium Amsterdam en behaalde in 1988 cum laude haar solistendiploma, waarna zij haar studie voortzette bij Kees Boeke in Italië. In 1989 was zij finaliste in het Internationale Blokfluitconcours in het Duitse Calw. Behalve als solist speelt zij met uiteenlopende ensembles en sinds 1992 in blokfluitkwartet BRISK. Ze maakte opnames voor radio, tv en film, bracht met BRISK een tiental cd's uit met oud en hedendaags repertoire en gaf vele concerten in Europa, de Verenigde Staten, Canada en Zuid-Amerika. Marjan gaf workshops en masterclasses in binnen- en buitenland, studeerde musicologie aan de Universiteit Utrecht en was gedurende tien jaar bestuurslid en medeorganisator van de Open Nederlandse Blokfluitdagen Utrecht. Marjan werkt tevens als docent.

www.brisk.nl

Foto: Hans van den Bogaard

Foto: Hans van den Bogaard

Bert Honig

Bert Honig studeerde blokfluit bij Marijke Miessen, Walter van Hauwe en Kees Boeke. Sinds 1986 speelt hij in BRISK. Met dit kwartet volgde hij interpretatielessen bij Frans Brüggen en gaf hij concerten in Europa, Canada en Noord- en Zuid-Amerika. Hij is met BRISK op een tiental, door de pers geprezen, cd's

David Jansen

Klavecinist en organist David Jansen groeide op in een familie van musici en kreeg zijn eerste zang-, klavecimbel- en orgellessen op jonge leeftijd. Later studeerde hij aan de conservatoria van Utrecht en Den Haag, bij Jan Welmers en Leo van Doeselaar. Masterclasses volgde hij bij onder anderen Ton Koopman. David Jansen was winnaar van diverse concoursen; zo sleepte hij in 2000 een eerste prijs in de wacht tijdens het Internationaal Orgelconcours Nijmegen. Sindsdien heeft hij een drukke agenda als solist, continuospeler en begeleider. Zijn

repertoire beslaat vijf eeuwen muziekgeschiedenis. Zijn voorkeur gaat uit naar composities uit de barok en de twintigste eeuw. David Jansen speelt regelmatig bij bekende gezelschappen zoals het Radio Filharmonisch Orkest, Amsterdam Sinfonietta, het Nederlands Kamerorkest en het Nederlands Kamerkoor. Hij ging op tournee naar onder meer Duitsland, Spanje, Tsjechië, Kroatië, Bolivia en Peru.

www.davidjansen.info

www.brisk.nl

Foto: Ola Renska

The Spirit of Gambo

Uitbundig spelplezier, gedrevenheid en muzikaal vakmanschap zijn volgens critici de kracht van The Spirit of Gambo. Op hun repertoire staat muziek van onder anderen Dowland, Purcell en Bach. Het ensemble is het initiatief van Freek Borstlap en Gesina Liedmeier. De andere twee vaste spelers zijn Ivanka Neeleman en Thomas Baeté en bij dit concert worden zij nog versterkt met Liam Fenelly.

The Spirit of Gambo speelt op prachtige, speciaal voor het ensemble gebouwde viola's da gamba, vervaardigd door Gesina Liedmeier. De beschilderde instrumenten en de gebeeldhouwde dierenkoppen zijn een lust voor oog en oor. In april 2015 had het ensemble een succesvol live optreden bij Podium Witteman. Voor de cd *Jenkins consort music of four parts* ontving The Spirit of Gambo de hoogste onderscheiding: een Diapason d'Or. The Spirit of Gambo was te gast op internationale festivals en maakte diverse cd's waaronder een opname met sopraan Claron McFadden (*The Silver Swan*) en een cd met instrumentale muziek van Christopher Tye.

www.thespiritofgambo.nl

Amsterdamse Cantorij

De Amsterdamse Cantorij is opgericht in 1959 door de Amsterdamse dirigent en klavecijnist Louis Mol, en stond vervolgens onder leiding van Barend Schuurman en Frank Hamelaers. Sinds 2002 is Felix van den Hombergh de dirigent. Het koor kiest voor een gevarieerd repertoire, waarbij werken uit alle stijlperiodes aan bod komen: oude muziek, maar ook romantische en hedendaagse muziek. De Amsterdamse Cantorij streeft ook naar variatie in de producties: a-capellaconcerten worden afgewisseld met grotere producties met medewerking van professionele instrumentalisten en solisten. De Amsterdamse Cantorij brengt in principe elk seizoen drie programma's uit. Dit jaar halen we dat aantal al in de eerste helft! Afgelopen maart trad de Cantorij op in het Muziekgebouw aan 't IJ in een geënceneerde *Mattheus-Passion* van de IJ-Salon, nu zingen we de *Lagrime di San Pietro* en op 8 en 9 juli volgt een programma met Argentijnse tango's en feestelijke Braziliaanse koormuziek, getiteld *Salon Latino*. Meer details over de komende programma's vindt u achter in dit boekje.

www.amsterdamsecantorij.nl

Sopranen	Koor 1	Koor 2
	Marijke Beversluis Marijke Dams Pauline de Die Sarie van 't Hof Agnes van Koert Anna Luymes	Fleur Jurgens Renate Meijer Marijke Tros Tineke Verheus
Alten	Hilda Houtkoop Madelon Kerkhoven Margriet Rienks Svenja Ruff Mischa Spel	Simone Aarendonk Adrienne van den Bogaard Julia Ose Geraldine Raap
	Tenoren	Bram Coops Gert van 't Hof Christoph Pieper Rein Steeman
Bassen	Pete Boonstra Mark van Duijn Hans de Geus Edwin Oudemans Huug Tempelmans Plat	Rob Beck Niek van Noppen Bas van Wingerden
	Maarten Boelsma Marten Hoogenhout Luc Klaphake Gijs Klunder	

Lagrima di San Pietro

I Petrus ontdekt zijn misstap

Il magnanimo Pietro, che giurato
havea, tra mille lance e mille spade,
al suo caro Signor, morir a lato,
poiché s'accorse, vinto da viltade,
nel gran bisogno haver di fe' mancato,
il dolor, la vergogna e la pietade
del proprio fallo e de l'altrui martiro
di mille punte il petto gli ferì.

II De ogen van de Heer doorboren zijn ziel als pijlen

Ma gli archi che nel petto gli aventaro,
le saette più acute e più mortali
fur gli occhi del Signor, quando il miraro.
Gli occhi fur gli archi e i sguardi fur gli strali
che del cor non contenti sen passaro
fin dentro a l'alma, e vi fer piaghe tali,
che bisognò, mentre che visse poi
ungerle col licor degli occhi suoi.

III Petrus blikt terug op de verloochening

Tre volte haveva, a l'importuna e audace
ancella, al servo ed al la turba rea,
detto e giurato che giamai seguace,
non fu del suo Signor, né'l conoscea.
Il gallo publicatol contumace
il dichiamato in testimon v'havea,
quando, del suo gran fallo a pena avvisto,
s'incontrar gli occhi suoi con quei di Christo.

I
*De edele Petrus had gezworen
tussen duizend lansen en duizend zwaarden
aan de zijde van zijn geliefde Heer te willen sterven.
Toen hij echter merkte, dat het hem, overweldigd door lafheid,
op het kritieke moment had ontbroken aan trouw,
voelde hij verdriet, schaamte en medelijden
– om zijn eigen misstap en Christus' martelaarschap –
die als duizend pijlpunten zijn hart verwonden.*

II
*Maar de bogen die zijn borst bestookten
met de scherpste en de dodelijkste schachten,
waren de ogen van de Heer, toen zij Petrus zagen.
Zijn ogen waren bogen en zijn blikken waren pijlen,
die niet tevreden waren met het hart alleen.
Ze drongen door tot in het diepst van Petrus' ziel en sloegen zulke
wonden, dat hij genoodzaakt was die de rest van zijn leven te
verzorgen met de tinctuur van zijn tranen.*

III
*Drie maal – aan het brutale en slimme
dienstmeisje, aan de knecht en aan de misdadige menigte –
had hij gezworen dat hij nooit volgeling
was geweest van zijn Heer of hem gekend had.
De haan verkondigde juist dat
de gedagvaarde getuige ontkende erbij geweest te zijn,
toen, van zijn grote misstap nog nauwelijks bewust,
Petrus' ogen de blik van Christus troffen.*

IV

De boodschap die Petrus las in de ogen van Christus

Qual a l'incontro di quelli occhi santi
il già caduto Pietro rimanesse;
non sia chi di narralo hoggi si vanti,
che lingua non saria ch'al ver giungesse.
Parea che'l bon Signor, cinto di tanti nemici,
e de suoi privi, dir volesse:
'Ecco, che quel ch'io dissi egli è pur vero,
amico', disse al discepol fiero.

V

De ogen van Christus als spiegel

Giovane donna, il suo bel volto in specchio
non vide mai in lucido christallo,
come in quel punto il miserabil vecchio
negli occhi del Signor vid'il suo fallo,
né tante cose udir cupid' orecchio
potria, se stesse, ben senza intervallo,
intento a l'altrui dir cento anni e cento,
quant'ei n'udio in quel momento.

VI

Hoe ogen kunnen spreken

Così tal hor, benche profane cose
siano a le sacre d'agguagliarsi indegne,
scoprir mirand' altrui le voglie ascose
suol amator, senza ch'a dir le vegne.
Chi dunque esperto sia ne l'ingegnose
scole d'amor, a chi no'l prova insegne
come senza aprir bocca o scriver note
con gli occhi ancora favellar si puote.

IV

*Hoe door de ontmoeting met deze goddelijke ogen
Petrus, die zojuist jammerlijk had gefaald, zich voelde,
zou niemand tegenwoordig durven vertellen.
Woorden zouden de waarheid niet kunnen benaderen.
Het was alsof de goede Heer, omringd door vele vijanden
en verstoken van vrienden, zeggen wilde:
'Zie je wel, wat ik voorspelde is toch waar,
mijn vriend', tegen de ooit zo krijgshaftige discipel.*

V

*Een meisje dat in de spiegel kijkt
ziet haar knappe gezicht in dit heldere glas nooit beter
dan de ongelukkige oude man
die in de ogen van de Heer zijn misstap las.
Nooit zou een nieuwsgierig oor zoveel kunnen horen
– al luisterde het onophoudelijk
naar anderen, gedurende honderden jaren –
als Petrus hoorde op dat moment.*

VI

*Precies zo – hoewel je wereldse dingen
niet met goddelijke mag vergelijken –
kan iemand, alleen door te kijken, de verborgen wensen
van zijn geliefde ontdekken zonder dat die ze uitspreekt.
Dus wie geschoold is in de subtiële
lessen van de liefde, kan aan de onervarene leren
hoe men, zonder te spreken of te schrijven,
met de ogen iemand nog iets vertellen kan.*

VII

Christus lijkt Petrus wreedheid te verwijten

Ogni occhio del Signor lingua veloce
parea che fusse, ed ogni occhio de suoi
orecchia intento ad ascoltar sua voce.
'Più fieri', pareva dir, 'son gli occhi tuoi
de l'empie mani che mi porrano in croce;
né sento colpo alcun che sì m'annoi,
di tanti ch'el reo stuol in me ne scocca,
quant' il colpo ch'uscio della tua bocca.'

VIII

Christus lijkt Petrus trouweloosheid te verwijten

'Nessun fedel trovai, nessun cortese,
di tanti ch'io degnato d'esser miei,
ma tu, dove il mio amor via più s'accese,
perfido e ingrato sovra ogni altro sei.
Ciascun di lor sol con fuggir m'offese,
tu mi negasti, et hor' con gli altri rei,
ti stai a pascere del mio danno gli occhi,
perché la parte del piacer ti tocchi.'

IX

De schok die Christus' blik teweegebrengt

Chi ad una ad una raccontar potesse
le parole di sdegno e d'amor piene
che par' a Pietro di veder impresse
nel sacro giro delle sue serene luci,
scoppiare farebbe chi l'intendesse.
Ma se d'occhio mortale souvente viene
virtù che possa in noi, ch' il prova pensi
che può d'occhio divin negli human sensi?

VII

*De ogen van de Heer waren als rappe tongen
en de ogen van zijn vriend Petrus
oren die wilden luisteren naar Christus' stem.
'Jouw ogen zijn wreder', scheen hij te zeggen,
'dan de goddeloze handen die mij zullen kruisigen.
Geen enkele klap doet mij zo'n pijn
– van alle slaag die ik van de misdadige menigte krijg –
als de klap die ik kreeg door de woorden uit jouw mond.'*

VIII

*'Niemand bleek trouw of vriendelijk,
van degenen die zich mijn vrienden mochten noemen,
maar jij, van wie ik het meeste ben gaan houden,
jij bent trouwelozer en ondankbaarder dan alle anderen.
Ieder van hen kwetste mij alleen door te vluchten, maar
jij verloochende mij, en nu, samen met de andere schuldigen,
ben je je aan mijn lijden aan het vergapen.
Jij koos de gemakkelijkste weg.'*

IX

*Wie woord voor woord zou kunnen navertellen
welke boodschap vol verachting en liefde
Petrus leek te kunnen lezen,
in de goddelijke uitdrukking van die kalme blik,
zou de goede verstaander dodelijk schokken.
Want als het oog van een gewone sterveling al vaak
een kracht uitstraalt, die iets in ons raakt, welk effect heeft dan,
denk je, een goddelijke blik op de menselijke gevoelens?*

X
Petrus' angst verandert in verdriet

Come falda di neve ch'agghiacciata
il verno in chiusa valle ascose giague,
a primavera poi dal sol scaldada
tutta si sface e si discioglie in acque,
così la tema ch'entro al cor gelata
era di Pietro, alhor che'l vero tacque,
quando Christo ver lui gli occhi rivolse
tutta si sfece e in pianto si risolse.

XI
De tranen van Petrus

E non fu il pianto suo rivo o corrente
che per calda stagion giamai seccasse,
che, benché il re del cielo immantinente
a la perduta gratia il ritornasse,
de la sua vita tutto il rimanente
non fu mai notte ch'ei non si destasse,
udendo il gallo a dir quanto fu iniquo,
dando lagrime nove al fallo antiquo.

XII
Petrus' angst verandert in schaamte

Quel volto ch'era poco inanzi stato
asperso tutto di color di morte,
per lo sangue che al cor, se n'era andato,
lasciando fredde l'altre parti, e smorte,
dal raggio dei santi occhi riscaldato
divenne fiamma, e per l'istesse porte
ch'era intrato, il timor fuggendo sparue,
e nel suo loco la vergogna apparue.

X
*Zoals een sneeuwvlok die bevroren
in de winter in een besloten vallei verborgen ligt,
en daarna in de lente, door de zon verwarmd,
uiteen valt en verandert in water,
zo verging het de angst, die bevroren lag in het hart
van Petrus, zolang hij de waarheid verzweeeg.
Toen Christus zijn blik op hem richtte,
viel Petrus' vrees uiteen en loste hij op in tranen.*

XI
*En zijn tranen waren niet zoals een beekje of riviertje
dat in het warme seizoen wel eens droog valt,
want – hoewel de Koning des Hemels hem onmiddellijk
weer in genade aannam –
er was in het hele verdere leven van Petrus
geen nacht dat hij niet wakker werd
als hij de haan hoorde roepen hoe slecht hij was,
en hij nieuwe tranen stortte om zijn oude schuld.*

XII
*Petrus' gezicht droeg zojuist nog
de kleur van de dood,
omdat het bloed zich had teruggetrokken in het hart,
en de rest van het lichaam koud en verdoofd had achtergelaten.
Maar nu, door de stralen van de heilige ogen verwarmd,
ontvlamde het, en door dezelfde poort
als waardoor de vrees was binnengekomen, vluchtte zij,
en nam de schaamte haar plaats in.*

XIII

Petrus verlaat Christus

Veduto il miser quando differente
dal primo stato suo si ritrovava,
non bastando gli il cor di star presente
a l'offeso Signor che sì l'amava.
Senza aspettar se fiera o se clemente
sententia il duro tribunal li dava,
da l'odioso albergo ove era allora,
piangendo amaramente, uscì di fuori.

XIV

Petrus doolt wanhopig rond

E vago d'incontrar chi giusta pena
desse al suo grave error, poichè paura
di maggior mal l'ardita mano raffrena.
Per l'ombre errando de la notte oscura,
ne va gridando ove il dolor il mena.
E la vita, che inanzi hebbe sì a cura,
hor più ch'altro odia, e sol di lei si duole,
e perché lo fe errar, più non la vuole.

XV

Petrus geeft het aardse leven de schuld van zijn lafheid

'Vattene, vita, va', dicea piangendo,
'dove non sia chi t'odi o chi ti sdegni.
Lasciami! So, che non è ben essendo
compagnia così rea, meco ne vegni!
Vattene, vita, va, ch'io non intendo
che un'altra volta ad esser vil m'insegni;
né vo, per prolungar tue frali tempre,
uccider l'alma, nata a viver sempre.'

XIII

*Toen de ongelukkige Petrus merkte,
hoe zijn gevoelens omgeslagen waren,
had hij het hart niet om te blijven
bij de gekwetste Heer die hem zo liefhad.
Zonder af te wachten of het een zwaar of mild
vonnis zou zijn dat het strenge tribunaal zou vellen,
liep hij, van de afschuwelijke plek waar hij zich bevond,
bitter wenend, weg, naar buiten.*

XIV

*Nu is hij op zoek naar iemand die hem zijn gerechte straf
kan opleggen voor zijn ernstige misstap, omdat de angst
voor grotere zonde hem verhindert de hand aan zichzelf te slaan.
Dolend door de schaduwen van de duistere nacht,
gaat hij wenend waarheen zijn verdriet hem drijft.
En zijn leven, dat hij eerst zo bang was te verliezen,
haat hij nu boven alles. Het leven is hem een kwelling,
en omdat het hem deed zondigen, wil hij het liever kwijt.*

XV

*'Scheer je weg, leven, ga', roept hij huilend,
'ga ergens heen waar niemand is die jou haat of veracht.
Laat me met rust! Ik weet dat het niet goed is als ik
in jouw slechte gezelschap blijf.
Scheer je weg, leven, ga, want ik wil niet
nog eens meemaken, dat jij mij leert om laf te zijn.
Noch wil ik, door jouw slappe karakter z'n gang te laten gaan,
mijn ziel ombrengen, die geboren is om eeuwig te leven.'*

XVI

Petrus ziet hoe het aardse leven hem in de val lokte

'O, vita troppo rea, troppo fallace,
che, per fuggir qua giù sì breve guerra,
perder m'hai fatto in cielo eterna pace!
Chi più desia goderti in su la terra
più tosto senza te schernito giace,
e chi vorria lasciarti e gir sotterra,
non vuoi mal grado suo giamai lasciarlo,
vaga di sempre a novo duol serbarlo.'

XVII

Petrus bedenkt de nadelen van een lang leven

'Ah, quanti già felici in giovanezza
recò l'indugio tuo lunghi tormenti
che se inanzi al venir de la vechiezza
sciolti fusser del mondo, più contenti
morti sariam, poiché non ha fermezza
stato alcun che si temi o si paventi.
Ond'io, vita, a ragion di te mi doglio
che stessi meco e stai più che non voglio.'

XVIII

Petrus beseft dat hij beter had moeten weten

'Non trovava mia fe' sì duro intoppo
se tu non stavi sì gran tempo meco;
se non havesser gli anni e il viver troppo
portato il senno e la memoria seco.
Pensar dovea ch'io vidi dar al zoppo
il pie, la lingua al muto, gli occhi al cieco,
e quel che più maravigliar fe l'ombre
render l'anime ai corpi ond'eran sgombre.'

XVI

*'O, jij al te slecht en bedrieglijk leven!
Je liet me ontsnappen, hier beneden, aan een korte strijd,
maar zo heb je me beroofd van de eeuwige vrede in de hemel!
Wie meer van jou, leven, wil genieten op aarde,
ligt al gauw, en zonder jou, door iedereen bespot, in de goot.
En wie zich van je wil ontdoen, en het graf zoekt,
wil je desondanks nooit laten gaan,
om hem steeds opnieuw te kunnen kwellen.'*

XVII

*Ach, hoeveel mensen, die gelukkig waren in hun jeugd,
bezorgde dat getreuzel van het leven langdurig lijden,
terwijl ze – als ze, vóór ze oud waren geworden,
verlost waren geweest van de wereld – tevreden
gestorven waren. Want niemand is bestand tegen
beproeving als hij leeft in angst en beven.
Vandaar dat ik, o leven, mij met reden over jou beklaag,
omdat je langer bij me blijft dan ik wil.'*

XVIII

*Mijn trouw zou niet zo zwaar op de proef gesteld zijn,
als jij, leven, niet zó lang bij mij was gebleven;
en als niet de jaren van mijn veel te lange bestaan
me mijn verstand en geheugen hadden afgenomen.
Ik had moeten bedenken, dat ik gezien heb dat hij de kreupelen
voeten gaf, een stem aan de stomme en zicht aan de blinde.
En het grootste wonder: dat hij de Dood dwong de ziel
terug te laten keren in de lichamen van overledenen.'*

XIX

Petrus beseft dat hij het ware leven heeft verloochend

'Queste opre e più, che'l mondo ed io sapea,
ramentar mi dovean' che il lor fattore
fontana di salute esser dovea,
e sgombrar dal mio petto ogni timore;
ma, come quel che per l'eta ch'avea,
era di senno e di me stesso fuore.
Nel gran periglio, ricercando aita,
per tema di morir negai la vita.'

XX

Het verschil tussen het ware en het onwaarachtige leven

'Negando il mio Signor, negai quel ch'era
la vita ond'ogni vita si deriva;
vita tranquilla che non teme o spera,
ne puote il corso suo giunger a riva.
Poiché dunque negai la vita vera
non è, non è ragion che unqua più viva.
Vattene, vita fallace, e tosto sgombra;
se la vera negai, non chiedo l'ombra!'

XXI

Epiloog: Christus spreekt

'Vide homo quæ pro te patior
ad te clamo qui pro te morior:
"Vide poenas quibus afficior,
vide clavos quibus confodior.
Non est dolor sicut quo crucior
et cum sit tantus dolor exterior,
intus tamen dolor est gravior,
tam ingratum cum te experior."

Tekst: Luigi Tansillo

XIX

*Deze wonderdaden en meer, die iedereen kende,
hadden mij eraan moeten herinneren dat hij die ze verrichtte
wel de bron van alle heil moest zijn.
Ze hadden alle angst uit mijn gemoed moeten verdrijven,
maar ik, net als een seniele grijsaard,
was mijn verstand kwijt en buiten mijzelf.
Op het kritieke moment, zoekend naar een uitweg,
uit angst voor de dood, verloochende ik het leven.'*

XX

*'Toen ik mijn Heer verloochende, verloochende ik hem
die het leven is, waaraan alle leven ontspringt;
het serene leven, zonder vrees of hoop,
waarvan de loop geen einde kent.
Omdat ik toen het ware leven verloochende,
is er geen enkele reden waarom ik nog langer zou leven.
Scheer je weg, onwaarachtig leven, schiet op;
als ik het ware leven heb verloochend, heb ik geen behoefte aan
een schim daarvan!'*

XXI

*'Zie, mens, hoe ik voor jou lijd.
Tot jou roep ik, die voor jou sterft:
"Zie de straf, die ik verduur,
zie de spijkers, die mij doorboren.
Er is geen pijn als die aan het kruis,
maar hoe groot mijn uiterlijke pijn ook is,
de innerlijke pijn is nog veel erger,
als ik jouw ondankbaarheid ervaar."*

Vertaling: Hanneke Pot, met dank aan H. Jansen

Tot slot

Volgende concerten

Vlak voor de zomervakantie, op 8 en 9 juli, geeft de Cantorij twee middagconcerten. In extra informele sfeer zal dan het programma *Salon Latino*, met Argentijnse tango's en feestelijke Braziliaanse koormuziek, te genieten zijn. In najaar 2017 (op 25 en 26 november) volgt het programma *Franse Passie*, met het *Requiem* van Fauré, en werken van Machuel, Poulenc en Messiaen.

Comité van aanbeveling van de Amsterdamse Cantorij

- Ton Koopman
- Lucia Meeuwsen
- Hans van den Boom
- Wim Straesser
- Sjoerd van den Berg

Donateur worden

Vindt u de Amsterdamse Cantorij een waardevol koor? Uw steun is welkom!

Voor € 40 (de basisdonatie) krijgt u:

- Regelmatig informatie over onze concerten
- Gereserveerde, goede plaatsen bij de concerten
- Toegangskaarten tegen gereduceerd tarief

Met dank aan

- VSBfonds
- Amsterdams Fonds voor de Kunst
- Gravin van Bylandt Stichting
- Gijs Mathijs Ontwerpers
- Donateurs van de Amsterdamse Cantorij

www.amsterdamsecantorij.nl

VSBfonds,
iedereen doet mee

 GRAVIN VAN BYLANDT
STICHTING

AF amsterdams
fonds voor de
kunst

ZATERDAG 22 APRIL 2017 AMSTERDAM
20:15^u | WAALSE KERK

ZONDAG 23 APRIL 2017 AMSTELVEEN
12:00^u | KRUISKERK

ZONDAG 23 APRIL 2017 ABCOUDE
15:15^u | DORPSKERK

AMSTERDAMSE

CANTORIJ